Crna Gora
DRŽAVNA REVIZORSKA INSTITUCIJA

DRI broj:40116/17-042-1182/12
Podgorica, 24 oktobar 2017. godine

I Z V J E Š T A J

O REVIZIJI GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA BOŠNJAČKE STRANKE ZA 2016. GODINU

(konačni izvještaj)

Podgorica, oktobar 2017. godine

S A D R Ž A J

I MIŠLJENJE I PREPORUKE 3
II OPŠTI PODACI 7
1. PRAVNI OSNOV 7
2. OSNOVNI PODACI O PARTIJI 7
3. FINANSIRANJE PARTIJE 8
3.1 Finansiranje iz budžetskih sredstava 8
3.2 Finansiranje iz privatnih izvora 8
4. PREDMET REVIZIJE 8
5. CILJ REVIZIJE 8
6. VRSTA REVIZIJE 8
7. METODOLOGIJA VRŠENJA REVIZIJE 9
III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE 10
8. SISTEM UNUTRAŠNJIH KONTROLA 10
8.1 Finansijski plan 10
8.2 Godišnji Program rada 10
9. POSLOVNE KNJIGE 10
10. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 11
10.1. Bilans stanja 11
10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine 11
10.1.2. Kratkoročni finansijski plasmani 12
10.1.3. Blagajničko poslovanje 12
10.1.4 Novčana sredstva na žiro računima Stranke 14
10.1.5. Potraživanja 15
10.1.6. Kapital 15
10.1.7. Neizmirene obaveze 15
10.2. Bilans uspjeha 15
10.2.1. Prihodi 15
Prihodi iz Budžeta CG 16
Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave 17
Prihodi od priloga 17
Prihodi od članarina 17
Finansijski prihodi 17
10.2.2 Rashodi 18
Troškovi goriva i energije 19
Troškovi bruto zarada naknada i ostali lični rashodi 19
Troškovi službenih putovanja 20
Troškovi održavanja opreme 21
Troškovi zakupa 21
Troškovi reklame 21
Troškovi kancelarijskog materijala i nabavke opreme 21
Troškovi amortizacije 22
Troškovi reprezentacije 22
Troškovi platnog prometa 22
Troškovi kamata 22
Troškovi pomoći 22
IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE 23

I MIŠLJENJE I PREPORUKE

Državna revizorska institucija, na osnovu člana 4 i člana 12 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, Zakona o fininasiranju političkih subjekata i izbornih kampanja i Odluke Kolegijuma o vršenju revizije broj 40116/17-042-1182 izvršila je finansijsku reviziju Godišnjeg finansijskog izvještaja i reviziju pravilnosti Bošnjačke stranke za 2016. godinu. Revizija je izvršena u skladu sa Poslovnikom Državne revizorske institucije i Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti.

Odgovornost rukovodstva subjekta revizije

Poslovni direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentovanje Finansijskog izvještaja u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja, kao i za usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost Državne revizorske institucije

Odgovornost Državne revizorske institucije je da, na osnovu izvršene revizije, izrazi mišljenje da li su finansijski izvještaji Bošnjačke stranke za 2016. godinu, u svim materijalnim aspektima sastavljeni i prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa važećim okvirom finansijskog izvještavanja. Pored odgovornosti za izražavanje mišljenja o finansijskim izvještajima, odgovornost DRI je izražavanje mišljenja da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije, u svim materijalnim aspektima usklađene sa zakonima, drugim propisima i aktima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju.

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i Izjašnjenja subjekta revizije (br. 83/17 od 17.10.2017. godine) na Preliminarni izvještaj DRI (br. 04-225/17 od 10.10.2017.), nadležni Kolegijum u sastavu član Senata Nikola N. Kovačević, rukovodilac Kolegijuma i član Senata dr Branislav Radulović, član Kolegijuma, na sjednici održanoj 24.10.2017. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ

o reviziji Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2016. godinu

MIŠLJENJE

Revizijom Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke za 2016. godinu utvrđeno je da postoje materijalno značajne greške u odnosu na utvrđenu materijalnost koja iznosi 5.037,00 €, ali iste nijesu prožimajuće za finansijske izvještaje, pa shodno tome nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje** na Godišnji finansijski izvještaj.

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticale su sljedeće nepravilnosti:

1. Uvidom u izvještaj Agencije za sprječavanje korupcije o izvršenoj kontroli izborne kampanje Stranke, utvrđeno je da su troškovi izborne kampanje iskazani u iznosu od 71.810,04 €, dok su isti u Glavnoj knjizi Stranke evidentirani u iznosu od 64.448,04 €. Upoređujući podatke utvrđeno je da su u Izvještaju koji je dostavljen Agenciji iskazani troškovi angažovanja opunomoćenih predstavnika u većem iznosu od istih evidentiranih u Glavnoj knjizi Stranke za 7.425,00 €.

- **Subjekt revizije je dužan da usaglasi podatke u Izvještajima koje dostavlja nadležnim institucijama.**

2. Revizijom je utvrđeno da Stranka u poslovnim knjigama nije evidentirala depozite na računu OO Gusinje u iznosu od 628,32 €.

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u Glavnoj knjizi sa istim iskazanim na bančinim izvodima i na osnovu usaglašenih podataka izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

Revizijom pravilnosti utvrđeno je da je subjekt revizije nije sve finansijske i druge radnje uskladio sa zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi za predmetnu reviziju. Neusklađenost se odnosi na nedosljednu primjenu, člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, Zakona o radu, Pravilnika o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine pravnih lica i Pravilnika o kontnom okviru pa u skladu sa tim nadležni Kolegijum izražava **uslovno mišljenje na reviziju pravilnosti.**

Na izražavanje uslovnog mišljenja uticale su sledeće nepravilnosti i nedostaci:

1. Stranka je u zakonom predviđenom roku dostavila finansijske izvještaje, ali iste nije dostavila na propisanim obrascima. Naknadno, je ista dostavila finansijske izvještaje na propisanim obrascima u kojima je utvrđena neznatna razlika u Bilansu stanja u iznosu od 503,18 € i u Bilansu uspjeha u iznosu od 938,12 € u odnosu na prethodno dostavljeni finansijski izvještaj.

- **Subjekt revizije je dužan da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja na propisanim obrascima shodno Pravilniku o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije.**

2. Revizijom je utvrđeno da je Stranka u poslovnim knjigama na kontu 232-kratkoročni finansijski plasmani iskazala iznos od 69.686,95 € koji je prenešen iz prethodne godine kao početno stanje, a odnosi se na razgraničene troškove po osnovu obaveza po kreditu Ugovor broj 136/12 od 16.10.2012. godine uzetog za potrebe izborne kampanje (parlamentarni izbori) koji je izmiren u 2015. godini a nijesu sprevedena odgovarajuća knjiženja na navedenom kontu.

- **Subjekt revizije, u cilju pravilnog iskazivanja poslovnih transakcija, treba da sprovede odgovarajuća knjiženja i izvrši zatvaranje konta 232 – kratkoročni finansijski plasmani, kako je to preporučeno i u Izvještaju DRI o reviziji za 2015. godinu.**

3. Revizijom je utvrđeno da je Stranka na ime naknada fizičkim licima isplatila iznos od 12.015,00 € (po osnovu ugovora o djelu 1.800,00 € i po osnovu zakupa poslovnih prostora 10.215,00 €) na koje nije vršila obračun i uplatu poreskih obaveza što nije u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

- **Subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora treba da vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46).**

4. Uvidom u Glavnu knjigu državnog trezora utvrđeno je da su za finansiranje redovnog rada Stranke uplaćena sredstva u iznosu od 206.582,51 € a za finansiranje zaposlenih u poslaničkom klubu u iznosu od 15.619,44 €. Razlika između podataka iskazanih u Glavnoj knjizi Stranke i državnog trezora u iznosu od 1.387,50 € je posledica neevidentiranja dijela prihoda na odgovarajućem kontu što nije uticalo na iskazivanje ukupnih prihoda.

- **Preporučuje se subjektu revizije da evidentiranje prihoda vrši na odgovarajući konto, kako bi se obezbijedili precizni podaci o prihodima po namjeni i izvorima finansiranja.**

5. Stranka je shodno ugovorima o djelu isplatila naknade u iznosu od 1.800,00 € za 6 lica u iznosu od po 300,00 € za obavljanje poslova koordinatora u Opštinskim odborima u cilju pripreme za učešće na parlamentarnim izborima održanim 16.10.2016. godine, koji su po prirodi poslovi iz redovne djelatnosti Stranke.

- **Subjekt revizije za poslove koordinatora u Opštinskim odborima treba da zaključuje ugovore o radu, jer isti po prirodi i vrsti rada imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos.**

6. Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u 2016. godini u poslovnim knjigama nije obezbjeđivao evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji.**

7. Komisija imenovana Odlukom za vršenje popisa izvršila je popis stalne imovine Stranke, ali nije vršila popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao ni popis potraživanja i obaveza.

- **Subjekt revizije osim popisa stalne imovine treba da vrši i popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao i popis potraživanja i obaveza shodno Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine pravnih lica.**

Član Senata DRI,
Rukovodilac Kolegijuma,
Nikola N. Kovačević

II OPŠTI PODACI

1. Pravni osnov

Pravni osnov za vršenje revizije sadržan je u:

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji ("Sl. list CG" br. 15/07, 73/10, 40/11 i 31/14);
- Zakonu o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (Sl. list CG" br. 52/14, 76/15 i 83/16),
- Godišnjem planu revizije Državne revizorske institucije, DRI br. 06-23/16 od 14.12.2016. godine;
- Odluci Kolegijuma nadležnog za vršenje ove revizije 40116/17-042-1182 od 28.06.2017.godine.

Revizija Godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja Bošnjačke stranke vršena je u skladu sa:

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl. list CG" br. 03/15);
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl. list CG" br. 07/15);
- Smjernicama za kontrolu kvaliteta vršenja revizije;
- Međunarodnim standardima (ISSAI).

2. Osnovni podaci o partiji

Bošnjačka stranka je politička organizacija – stranka, čija su načela, ciljevi i organizacija utvrđeni Programom i Statutom. Naziv Stranke je: Bošnjačka stranka, a skraćeni naziv stranke je BS.

Sjedište Stranke je u Rožajama. Stranka je organizovana na teritorijalnom principu i djeluje na području Crne Gore, a u skladu sa odgovarajućim propisima i u inostranstvu. Stranka ima svojstvo pravnog lica.

Organi stranke na nivou Republike su: Skupština, Glavni odbor, Predsjednik, Nadzorni odbor i Sud časti.

Najviši organ stranke je Skupština. Delegati za Skupštinu se biraju, osim Predsjednika stranke koji je po funkciji član Skupštine. Kriterijume za izbor delegata donosi GO Stranke. Skupština stranke donosi Program stranke i druga politička akta, usvaja Statut stranke, razmatra i ocenjuje aktivnost stranke između dva skupštinska zasijedanja, bira Glavni odbor, bira Nadzorni odbor, bira Predsednika stranke i bira Sud časti.

Nadzorni odbor Stranke nadzire materijalno - finansijsko poslovanje stranke u cjelini i svih njenih organizacija i ogranaka. Nadzorni odbor postupa po sopstvenoj inicijativi ili na zahtjev GO, Predsjedništva i Predsjednika stranke. Nadzorni odbor se sastoji od predsjednika, zamjenika predsjednika i tri člana. Nadzorni odbor podnosi izvještaj o materijalno-finansijskom poslovanju stranke

GO, jednom godišnje, a Skupštini stranke podnosi zbirni izvještaj za četvorogodišnji period.

Sud časti rješava žalbe na odluke o izricanju mjera odgovornosti, kao i druge slučajeve koji su mu dati u nadležnost Statutom ili drugim opštim aktam stranke.

3. Finansiranje Partije

Subjekt revizije ostvaruje prihode iz budžeta CG i budžeta lokalnih samouprava, prihode od članarine, od obavljanja privredne djelatnosti, dobrovoljnih priloga i na druge zakonom dozvoljene načine.

3.1 Finansiranje iz budžetskih sredstava

Partiji su u 2016. godini iz budžeta CG i budžeta lokalnih samouprava ukupno opredijeljena sredstva u iznosu od 351.067,04 € i to na ime: finansiranja redovnog rada, poslaničkog kluba i izbornih kampanja (iz budžeta Crne Gore sredstva u iznosu od 283.057,01 €, a iz budžeta lokalnih samouprava sredstva u iznosu od 68.010,03 €).

3.2 Finansiranje iz privatnih izvora

Osim iz budžetskih sredstava Partija je u 2016. godini finansirana i iz privatnih izvora u iznosu 23.836,79 € i to od priloga fizičkih lica u iznosu od 5.500,00 €, od članarina u iznosu od 18.283,20 € i ostalih prihoda u iznosu od 53,59 €.

4. Predmet revizije

Predmet revizije je Godišnji konsolidovani finansijski izvještaj Bošnjačke stranke u CG za 2016 godinu.

5. Cilj revizije

Cilj finansijske revizije je izražavanje mišljenja

1. da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima pripremljeni u skladu sa okvirom finansijskog izvještavanja i
2. da li su finansijski izvještaji u svim materijalnim aspektima prezentovani na fer i objektivan način u skladu sa datim okvirom.

Cilj revizije pravilnosti je izražavanje mišljenja o tome da li su finansijske i druge radnje subjekta revizije u svim materijalnim aspektima usklađene sa relevantnim zakonskim i drugim propisima koji su identifikovani kao kriterijumi.

- Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list CG“ br. 52/14, 76/15 i 83/16);
- Zakon o računovodstvu ("Sl. list Crne Gore" br. 52/16);
- Zakon o budžetu Crne Gore za 2016. godinu („Sl. list Crne Gore", br. 079/15, 073/16)

- Zakon o radu ("Sl. list Crne Gore" br. 49/08...31/14, 53/14);
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list Crne Gore" br.047/08, 004/11)
- Zakon o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje ("Sl. list CG", br. 13/ 07...62/13 i 008/15);
- Zakon o porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG", br. 65/01, 37/04, 78/06, 86/09, 14/12, 06/13, 62/13, 60/14 i 83/16);
- Uredba o naknadi troškova državnim službenicima i namještenicima ("Sl. list Crne Gore" br. 26/12);
- Uredba o naknadi troškova zaposlenih u javnom sektoru („Sl. List CG" br. 040/16);
- Pravilnik o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva i druga pravna lica ("Sl. list CG" br 5/11);
- Pravilnik o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije ("Sl. list CG" br. 17/12);
- Statut političkog subjekta;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Partije;.
- Finansijski plan Partije za 2016. godinu;
- Program rada Partije za 2016. godinu;

6. Vrsta revizije

Državna revizorska institucija izvršila je finansijsku reviziju i reviziju pravilnosti.

7. Metodologija vršenja revizije

Revizija je vršena kombinovanjem postupka dokumentarne i terenske revizije.

U pripremnoj fazi revizije izvršeno je identifikovanje i procjena materijalnog rizika kroz razumijevanje subjekta revizije i njegovog okruženja, uključujući i unutrašnje kontrole. Takođe je utvrđena materijalnost u fazi planiranja finansijske revizije za finansijske izvještaje kao cjelinu odnosno procjena do kog nivoa se može tolerisati pogrešno prikazivanje podataka u finansijskim izvještajima, a da to ne utiče značajno na njihovu istinitost i objektivnost. Materijalnost je utvrđena u iznosu od 5.037,04 €(1,50% od ostvarenih rashoda subjekta revizije koji iznose 335.802,80 €. Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza državni revizor se upoznao sa pravnom regulativom, dokumentacijom i informacijama o poslovanju subjekta revizije, ocijenjeno je funkcionisanje sistema unutrašnjih kontrola radi određivanja revizorskog pristupa. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je doslijednost primjene zakona te pravila, procedura i drugih internih akata shodno utvrđenim kriterijumima. Na osnovu sprovedenih analitičkih postupaka identifikovana su područja u kojima je eventualno bilo moguće otkriti greške ili nepravilnosti. Revizijom su revidirani planirani segmenti u cjelosti.

III UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

8. Sistem unutrašnjih kontrola

Stranka je shodno članu 38 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, Statutom utvrdila da unutrašnju kontrolu materijalno - finansijskog poslovanja vrši Nadzorni Odbor a za odgovorno lice za finansijsko - materijalno poslovanje, Odlukom Predsjedništva, imenovala je generalnog Sekretara. Stranka je donijela sledeća akta: Statut, Program rada, Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o finansiranju partije, Finansijski plan i Godišnji program rada za 2016. godinu.

8.1 Finansijski plan

Shodno prezentiranom Finansijskom planu Stranka je prihode i rashode planirala u iznosu od po 378.720,28 €. Prihodi su planirani iz sledećih izvora i to: prihodi iz državnog budžeta u iznosu od 226.500,00 €, prihodi iz budžeta lokalnih samouprava 60.000,00 €, prihodi od članarina i donacija 30.000,00 € i ostali prihodi u iznosu od 62.220,28 €. Planom je utvrđeno da se prihodi raspoređuju na: tekuće izdatke budžeta (Direktorat BS) u iznosu od 193.720,28€, dotacije Opštinskim odborima 60.000,00 €, posebne organizacione strukture BS-a 15.000,00 €, sredstva za izbornu kampanju 100.000,00 €, tekuću budžetsku rezervu 10.000,00 €.

Finansijkim planom Stranke je takođe utvrđeno da se svi prihodi uplaćuju na glavni račun, a zatim da se sa glavnog računa vrši prenos sredstava na žiro račune opštinskih odbora, uz obavezu istih da dostavljaju validnu finansijsku dokumentaciju za pravdanje utroška sredstava.

Revizijom je utvrđeno da se sva sredstva za finansiranje redovnog rada Stranke, kako iz budžeta države tako i iz budžeta lokalnih samouprava uplaćuju na centalni račun Stranke osim sredstava od Opštine Petnjica koja se uplaćuju na žiro račun OO Petnjica

8.2 Godišnji Program rada

Godišnjim programom rada za 2016. godinu Stranka je planirala sledeće aktivnosti: organizacija i planiranje programa predizborne kampanje, redovno održavanje sjednica Predsjedništva stranke, Glavnog odbora i ostalih radnih tijela, obilasci Opštinskih odbora, organizovanje službenih putovanja u inostranstvo sa ciljem unapređenja međunarodne saradnje, edukovanje članova stranke kroz seminare, radionice, okrugle stolove, tribine, organizovanje kulturnih, sportskih i drugih javnih događaja u svrhu promovisanja stranke i sl.

9. Poslovne knjige

Stranka je shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja dužna da vodi računovodstvenu evidenciju prihoda i rashoda po porijeklu, visini i strukturi u skladu sa propisima Ministarstva finansija. Budući da subjekt revizije ima svojstvo pravnog lica dužan je da

poslovne knjige vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva. Poslovne knjige su: dnevnik, glavna knjiga i pomoćne evidencije. Računovodstvena evidencija mora biti zasnovana na vjerodostojnoj računovodstvenoj dokumentaciji.

Stranka je u poslovnim knjigama obezbjeđivala evidenciju prihoda, rashoda i blagajničkog poslovanja, dok analitičku evidenciju osnovnih sredstava obezbjeđuje vanbilansno u excel tabelama.

10. Finansijski izvještaji

Politički subjekt, shodno članu 37 Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja godišnji završni račun podnosi organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika i Državnoj revizorskoj instituciji, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

Stranka je u zakonom predviđenom roku dostavila finansijske izvještaje ali iste nije dostavila na propisanim obrascima. Subjekt revizije je naknadno, nakon sugestije DRI, dostavio finansijske izvještaje na propisanim obrascima u kojima je utvrđena neznatna razlika u Bilansu stanja u iznosu od 503,18 € i u Bilansu uspjeha u iznosu od 938,12 € u odnosu na prethodno dostavljeni finansijski izvještaj.

- **Subjekt revizije je dužan da Godišnji finansijski izvještaj dostavlja na propisanim obrascima shodno Pravilniku Ministarstva finansija o obrascu Godišnjeg izvještaja o prihodima, imovini i rashodima političke partije**

10.1. Bilans stanja

Prema prezentiranim podacima u Bilansu stanja imovina (aktiva), i izvor sredstava (pasiva) iskazani su u iznosu od po 144.324,80 €. U aktivi bilansa stanja je iskazana stalna imovina (oprema) u iznosu 36.384,75 € i obrtna imovina u iznosu od 107.940,05 € koju čine kratkoročni finansijski plasmani u iznosu od 69.686,95 € i gotovina i gotovinski ekvivalenti u iznosu od 38.253,10 €.

U pasivi je iskazan kapital u iznosu od 138.277,91 € (neraspoređena dobit u iznosu od 134.023,34 € i ostali kapital u iznosu od 4.254,57 €), i kratkoročne obaveze u iznosu od 6.046,89 €.

10.1.1. Popis i evidentiranje stalne imovine

Komisija imenovana Odlukom za vršenje popisa izvršila je popis stalne imovine koja se Nalazi u Centrali i u opštinskim odborima Stranke sa stanjem na dan 31.12.2016.godine. Shodno prezentiranim podacima iz popisnih listi imovina na pomenuti datum po nabavnoj vrijednosti iznosila je 47.435,19 €, ispravci vrijednosti 11.050,44 € i sadašnjoj vrijednosti 36.384,75 €. Imovinu Stranke čini: kancelarijski namještaj, putničko vozilo, kompjuterska i druga oprema. Stranka u Glavnoj knjizi obezbjeđuje evidenciju stalne imovine (osnovnih sredstava) i analitičku evidenciju iste u excel tabelama. Na osnovu prezentirane

dokumentacije utvrđeno je da Stranka nije vršila popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao ni popis potraživanja i obaveza.

- **Subjekt revizije osim popisa stalne imovine treba da vrši i popis gotovine u blagajni i depozita na žiro računima, kao i popis potraživanja i obaveza shodno Pravilniku o načinu i rokovima za vršenje popisa imovine pravnih lica.**

10.1.2. Kratkoročni finansijski plasmani

U poslovnim knjigama Stranke na kontu 232-kratkoročni finansijski plasmani iskazan je iznos od 69.686,95 € kao prenešeno početno stanje iz prethodne godine, a odnosi se na razgraničene troškove po osnovu obaveza po kreditu Ugovor broj 136/12 od 16.10.2012. godine uzetog za potrebe izborne kampanje (parlamentarni izbori) koji je izmiren u 2015. godini.

- **Subjekt revizije, u cilju pravilnog iskazivanja poslovnih transakcija, treba da sprovede odgovarajuća knjiženja i izvrši zatvaranje konta 232 – kratkoročni finansijski plasmani, kako je to preporučeno i u Izvještaju DRI o reviziji za 2015. godinu**

10.1.3. Blagajničko poslovanje

U postupku revizije je utvrđeno da se blagajničko poslovanje Stranke obavlja preko blagajne Centrale, blagajni opštinskih odbora, izborne blagajne i blagajne Foruma mladih.
Shodno podacima iskazanim u poslovnim knjigama Stranke gotovina u blagajni na dan 01.01.2016. godine nakon korektivnih knjiženja iznosila je 339,64 €. Tokom 2016. godine za potrebe blagajni podignuta je gotovina u iznosu od 46.232,00 € a iz blagajni su izvršene isplate u iznosu od 46.433,44 € tako da je gotovina na dan 31.12.2016. godine iznosila 138,20 €.

Pregled izvršenih isplata iz blagajni Centrale i Opštinskih odbora, izborne blagajne i blagajne Foruma mladih

Vrsta troška po OO	Centrala	Forum mladih	OO Berane	OO Bijelo Po	OO Petnjica	OO Plav	OO Pljevlja	OO Podgorica	OO Rožaje	OO Ulcinj	OO Ulcinj - iz	Grand Total	%
Pomoć	2.183,44	200,00	1.930,00	1.150,00	2.300,00	400,00		450,00	6.430,00	860,00	100,00	16.003,44	34,47%
Troskovi dnevnica u zemlji	5.721,00	62,00	180,00	198,00	432,00	126,00	268,00	198,00	494,00	99,00	180,00	7.958,00	17,14%
Troskovi goriva	1.836,00	130,00	518,00		1.172,00	386,09	217,00	52,00	1.816,00	291,00		6.418,09	13,82%
Troškovi reprezentacije	4.308,94	97,00		40,80	679,01	13,00	76,26		78,00		127,30	5.420,31	11,67%
Troskovi dnevnica u inostr.	1.024,00		54,00	269,00	490,00	196,00	269,00	44,00	1.782,00	89,00		4.217,00	9,08%
Troškovi - putni	163,80		38,80	412,20	527,00	178,20	654,90	395,00	920,95	311,00	442,00	4.043,85	8,71%
Troskovi zakupa-kirije				100,00						900,00	150,00	1.150,00	2,48%
Troškovi održavanja vozila	365,00											365,00	0,79%
Troškovi održavanja									321,00			321,00	0,69%
Donacije									315,00			315,00	0,68%
Troskovi telef. -telen							88,00					88,00	0,19%
Troškovi osiguranja - polisa	45,00											45,00	0,10%
Troškovi parkinga i putarine	9,80								33,20			43,00	0,09%
Troškovi kancelarijskog materijala			4,00					13,95		14,80		32,75	0,07%
Troškovi prevoza		11,00										11,00	0,02%
Troskovi -ostali							2,00					2,00	0,00%
Grand Total	15.656,98	500,00	2.724,80	2.170,00	5.600,01	1.299,29	1.575,16	1.152,95	12.190,15	2.564,80	999,30	46.433,44	100,00%
%	33,72%	1,08%	5,87%	4,67%	12,06%	2,80%	3,39%	2,48%	26,25%	5,52%	2,15%	100,00%	

Troškovi isplaćeni iz blagajne Centrale iznose 15.656,98 €, iz blagajni Opštinskih odbora 29.277,16 €, iz blagajni Foruma mladih 500,00 € i izborne blagajne 999,30 €.

Najveće učešće u gotovinski isplaćenim troškovima imaju troškovi pomoći sa 34,47%, dnevnice u zemlji i inostranstvu sa 17,14%, troškovi goriva sa 13,39%, reprezentacije sa 11,67%, i sl. U ukupno gotovinski isplaćenim troškovima najveće učešće imaju troškovi centrale sa 33,72%, troškovi OO Rožaje sa 26,25%, OO Petnjica sa 12,06%, OO Berane sa 5,78%, OO Ulcinj sa 5,52% i sl.

Troškovi pomoći u iznosu od 16.003,00 € isplaćeni su shodno odlukama nadležnih organa Stranke, podnijetih zahtjeva za pomoć sa pratećom dokumentacijom i potvrdama o preuzimanju gotovine. Pomoći su za liječenje, zbog teške materijalne situacije, školarine, pomoći za rekonstrukciju porodične kuće i sl. Isplata je vršena u iznosima od 20,00 do 1.000,00 €. U ukupno isplaćenim troškovima pomoći najveće učešće imaju troškovi ispaćeni Iz blagajne OO Rožaje sa 40,18%, troškovi ispčlaćeni iz blagajne OO Petnica sa 14,37%, troškovi isplaćeni iz blagajne Centrale sa 13,64%, troškovi isplaćeni iz blagajne Berane sa 12,06% i sl.

Troškovi dnevnica su gotovinski isplaćeni u iznosu od 12.175,00 € i odnose se na troškove dnevnica u zemlji u iznosu od 7.958,00 € i troškove ino dnevnica u iznosu od 4.217,00 €.

Troškovi dnevnica u zemlji u iznosu od 7.958,00 € su isplaćivani po putnim nalozima i odlukama na ime prisustva sjednicama Glavnog odbora, seminarima, sastancima, obilascima opštinskih odbora i mjesnih odbora, po osnovu ispitivanja javnog mnjenja, dostave i lijepljenja propagandnog materijala. Navedeni troškovi su dokumentovani i spiskovima prisutnih lica na sjednicama i potvrdama o preuzimanju dnevnica. Dnevnice su najvećim dijelom isplaćene predsjedniku, zamjeniku i članovima OO, članovima Foruma žena, Kluba mladih i sl.

Troškovi ino dnevnica u iznosu od 4.217,00 € isplaćeni su po osnovu službenih putovanja u inostranstvo (radne posjete odborima nacionalnih stranaka, posjete predstavnicima stranaka iz okruženja, nabavke opreme i sl). Ino dnevnice su isplaćivane shodno odlukama i putnim nalozima.

Najveći dio troškova dnevnica (domaćih i ino dnevnica) isplaćen je iz blagajne Centrale u iznosu od 6.745,00 € (55,40%), iz blagajne OO Rožaje u iznosu od 2.276,00 € (18,69%) i sl.

Troškovi goriva su isplaćeni iz blagajni Stranke u iznosu od 6.418,09 € i isti su dokumentovani fiskalnim računima koji su priloženi uz putne naloge. Od navedenih troškova na troškove isplaćene iz blagajne Centrale odnosi se 1.836,00 €(28,61%), iz blagajne OO Rožaja 1.186,00 € (28,30%), iz blagajne OO Petnjice 1.172,00 € (18,26%) i sl.

Troškovi reprezentacije su isplaćeni iz blagajni Stranke u ukupnom iznosu od 5.420,31 € i isti se odnose na ugostiteljske usluge i nabavku robe u maloprodaji. Navedeni troškovi pravdani su fiskalnim računima a najvećim

dijelom isplaćeni su iz blagajne Centrale u iznosu od 4.308,94 € (79,50%), iz blagajne OO Petnjica u iznosu od 679,01 € (12,53%), i sl.

Putni troškovi su isplaćeni iz blagajni Stranke u ukupnom iznosu od 4.043,85 € i isti se odnose se na isplatu troškova po osnovu upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe. Navedeni troškovi dokumentovani su putnim nalozima i fiskalnim računima ali nije obezbijeđena evidencija o pređenoj kilometraži. Najveći iznos ovih troškova isplaćen je iz blagajne OO Rožaje u iznosu od 920,95 € (22,77%), iz blagajne OO Pljevlja u iznosu od 654,90 € (16,19%), iz blagajne OO Petnjica u iznosu od 527,00 € (13.03%) i sl.

Troškovi zakupa isplaćeni su gotovinski iz blagajne u iznosu od 1.150,00 € a odnose se na troškove zakupa poslovnog prostora u Bijelom Polju u iznosu od 1.050,00 € (mjesečna zakupnina 150,00 €) i troškove zakupa sale u iznosu od 100,00 €. Troškovi zakupa poslovnog prostora dokumentovani su Ugovorom o zakupu poslovnog prostora zaključenim sa fizičkim licem dok su troškovi zakupa sale dokumentovani fakturom dobavljača.

Ostali troškovi su isplaćeni iz blagajni Stranke u iznosu od 1.222,75 € i isti se odnose na troškove održavanja vozila u iznosu od 365,00 €, troškove održavanja kancelarije – renoviranja u iznosu od 321,00 €, troškove donacije sportskom udruženju u iznosu od 315,00 €, troškove telefona 88,00 €, troškove osiguranja 45,00 €, troškove parkinga i putarine 43,00 € i druge troškove. Navedeni troškovi su dokumentovani.

10.1.4 Novčana sredstva na žiro računima Stranke

Stranka je u 2016. godini, obavljala finansijsko poslovanje preko žiro računa Glavnog odbora, računa opštinskih odbora, izbornih računa i računa Foruma mladih. Shodno podacima iz Glavne knjige depoziti na dan 01.01.2016. godine iznose 11.806,92 €, a na dan 31.12.2016. godine 38.114,90 €.

Uvidom u bančine izvode žiro računa Stranke utvrđeno je da iskazani depoziti sa stanjem na dan 31.12.2016. godine odgovaraju istim iskazanim u Glavnoj knjizi osim depozita na žiro računima OO Plav i OO Gusinje gdje su utvrđena odstupanja tj u poslovnim knjigama nijesu evidentirani depoziti u iznosu od 628,32 €.

- **Subjekt revizije treba da izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u Glavnoj knjizi sa istim iskazanim na bančinim izvodima i na osnovu usaglašenih podataka izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**

Uvidom u bančine izvode sa izbornog računa utvrđeno je da je izborna kampanja finansirana iz sledećih izvora:iz budžetskih sredstava u iznosu od 22.703,73 €,iz sredstava kratkoročnog kredita u iznosu od 25.000,00 €,priloga fizičkih lica u iznosu od 5.500,00 € i iz sopstvenih sredstava u iznosu od 45.000,00 €. Sopstvena sredstva su prenešena sa redovnog žiro računa na izborni račun kao pozajmica. Navedena sredstva su vraćena na račun za redovno poslovanje Stranke.

10.1.5. Potraživanja

Revizijom je utvrđeno da subjekt revizije u 2016. godini u poslovnim knjigama nije obezbjeđivao evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava.

- **Preporučuje se subjektu revizije da u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava koja mora biti zasnovana na usaglašenoj i ovjerenoj dokumentaciji.**

10.1.6. Kapital

U Bilansu stanja iskazan je kapital u iznosu od 138.277,91 € i isti čini ostali kapital u iznosu od 4.254,57 € i neraspoređenu dobit u iznosu od 134.023,34 € (iz prethodne godine iznos od 95.865,94 € i iz tekuće godine iznos od 38.157,40 €).

10.1.7. Neizmirene obaveze

Stranka je u 2016. godini u poslovnim knjigama iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 6.046,89 € i iste se odnose na obaveze za poreze i doprinose na zarade u iznosu od 2.713,73 €, obaveze prema zaposlenima u iznosu od 1.853,76 € (obaveze prema opštinskim odborima) i ostale obaveze iz poslovanja prenešene iz prethodne godine u iznosu od 2.203,44 € (obaveze po osnovu obustavljene članarine).

Uvidom u poslovne knjige utvrđeno je da su na kontu dobavljača evidentirane pretplate u iznosu od 724,04 € koje su uticale na umanjenje krajnjeg stanja obaveza. Navedenu pretplatu je trebalo evidentirati na aktivna vremenska razgraničenja kako ne bi uticala na umanjenje salda stvarnih obaveza.

10.2. Bilans uspjeha

Shodno prezentiranim podacima u Bilansu uspjeha ukupno ostvareni prihodi stranke u 2016. godini iskazani su u iznosu od 374.903,83 €, rashodi u iznosu od 336.746,43 € i rezultat (višak prihoda nad rashodima) u iznosu od 38.157,40 €.

10.2.1. Prihodi

Subjekt revizije je u 2016. godini ostvario ukupne prihode u iznosu od 374.903,83 €. Iskazani prihodi odnose se na prihode iz budžeta CG u iznosu od 283.089,05 €, prihode iz budžeta lokalnih samouprava u iznosu od 67.977,99 € prihode od priloga u iznosu od 5.500,00 €, prihode od članarina u iznosu od 18.283,20 € i ostale poslovne prihode u iznosu od 53,59 €.

U narednoj tabeli dat je uporedni pregled ostvarenih prihoda za 2015. i 2016. godinu.

R/B	Vrsta prihoda	Prihodi u 2015. godini	%	Prihodi u 2016. godini	%
1	Prihodi iz budžeta CG	200.041,40	66,99%	283.089,05	75,51%
2	Prihodi iz budžeta lokalnih samouprava	81.643,24	27,34%	67.977,99	18,13%
3	Prihodi od priloga	280,00	0,09%	5.500,00	1,47%
4	Prihodi od članarina	15.094,35	5,06%	18.283,20	4,88%
5	Prihodi od izvršenih usluga	1.500,00	0,50%		
6	Finansijski prihodi	35,32	0,01%	53,59	0,01%
	Ukupno	298.594,31	100,00%	374.903,83	100,00%

Od ukupno iskazanih prihoda na prihode za redovno poslovanje odnosi se iznos od 308.516,46 €, dok se na prikupljena sredstva za finansiranje izborne kampanje (parlamentarni i lokalni izbori) odnosi iznos od 66.387,10 €.

Tabelarni pregled ostvarenih prihoda u 2016. godini za redovno poslovanje i izborne kampanje.

Redni broj	Vrsta prihoda	Redovan rad	Izbori	Ukupno
1	Prihodi iz budžeta CG	222.201,95	60.855,06	283.057,01
2	Prihodi iz budžeta lokalne samouprave	67.977,99	32,04	68.010,03
3	Prihodi od priloga	0,00	5.500,00	5.500,00
4	Prihodi od članarine	18.283,20	0,00	18.283,20
5	Finansijski prihodi	53,32	0,00	53,32
	UKUPNO:	**308.516,46**	**66.387,10**	**374.903,56**

Prihodi iz Budžeta CG

Stranka je u 2016. godini u poslovnim knjigama evidentirala prihode iz Budžeta CG u iznosu od 283.089,05 € i to po osnovu finansiranja redovnog rada u iznosu od 207.970,01 €, finansiranja Poslaničkog kluba u iznosu od 14.231,94 €, finansiranja izborne kampanje 60.855,06 € i ostale prihode 32,04€.

Uvidom u Glavnu knjigu državnog trezora utvrđeno je da su za finansiranje redovnog rada Stranke uplaćena sredstva u iznosu od 206.582,51 € a za finansiranje zaposlenih u poslaničkom klubu u iznosu od 15.619,44 €. Razlika između podataka iskazanih u Glavnoj knjizi Stranke i državnog trezora u iznosu od 1.387,50 € je posledica neevidentiranja dijela prihoda na odgovarajućem kontu što nije uticalo na iskazivanje ukupnih prihoda.

- **Preporučuje se subjektu revizije da evidentiranje prihoda vrši na odgovarajući konto, kako bi se obezbijedili precizni podaci o prihodima po namjeni i izvorima finansiranja.**

Stranci su za finansiranje izborne kampanje uplaćeni prihodi po osnovu 20% pripadajućih sredstava podnosiocima potvrđenih izbornih lista u iznosu od 22.702,73 € i po osnovu osvojenih odborničkih mandata u iznosu od 38.118,16€.

Prihodi iz budžeta jedinica lokalne samouprave

Stranka je u poslovnim knjigama iskazala prihode od lokalnih samouprava u iznosu od 67.977,99 €. Prihodi su iskazani po osnovu uplata od Opštine Rožaje u iznosu od 27.079,22 €, Glavnog grada Podgorica u iznosu od 17.376,84 €, opštine Plav u iznosu od 6.981,88 €, Bijelo Polje u iznosu od 6.297,63 €, Bar u iznosu od 5.664,10 €, Pljevlja u iznosu od 3.575,92 € i opštine Petnjica u iznosu 1.002,40 €.

Prihodi od priloga

Prihodi iskazani u iznosu od 5.500,00 € odnose se na prihode od priloga tri fizička lica. Uplate su izvršene na izborni račun.

Prihodi od članarina

Stranka je donijela Odluku o članarini za 2016. godinu br. 10/16 kojom je utvrđen iznos članarine. Stranka je u Glavnoj knjizi iskazala prihode od članarine za 2016. godinu u iznosu od 18.283,20 €.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi iskazani u iznosu od 53,59 € odnose se na prihode od kamate na depozite po viđenju obračunatim na izvodima banke.

Uvidom u izvještaj Agencije za sprječavanje korupcije o izvršenoj kontroli Izvještaja o porijeklu, visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava za izbornu kampanju podnosioca izborne liste Bošnjačka stranka prikupljena sredstva za finansiranje izborne kampanje iskazana su u iznosu od 53.234,77€, dok su prihodi za finansiranje izborne kampanje u Glavnoj knjizi Stranke iskazani u iznosu od 66.355,06 €. Razlika u iskazivanju prihoda se odnosi na sljedeće: u Glavnoj knjizi su evidentirani prihodi po osnovu osvojenih poslaničkih mandata koji u Izvještaju o porijeklu visini i strukturi prikupljenih i utrošenih sredstava nijesu iskazani, jer sredstva po ovom osnovu nijesu uplaćena Stranci do momenta predaje Izvješta Agenciji. Takođe su u Izvještaju koji je dostavljen Agenciji iskazana sopstvena sredstva kao prihod za finansiranje izborne kampanje, dok su ista u Glavnoj knjizi iskazana kao pozajmica koja je zatvorena nakon uplate budžetskih sredstava po osnovu osvojenih mandata.

10.2.2 Rashodi

Stranka je u poslovnim knjigama iskazala troškove za 2016. godinu u iznosu od 336.746,43 € i isti se odnose na troškove goriva i energije u iznosu od 31.642,13 €, troškove bruto zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda u iznosu od 99.224,52 €, troškove službanih putovanja i prevoza 26.021,82 €, troškove održavanja u iznosu od 3.846,79 €, troškove zakupa u iznosu od 23.522,00 €, troškove reklame i propagande u iznosu od 37.669,96 €, troškove kancelarijskog materijala, telefona, komunalnih usluga i sl. u iznosu od 19.584,62 €, troškove amortizacije u iznosu od 11.050,44 €, troškove reprezentacije u iznosu od 32.032,76 €, troškove platnog prometa u iznosu od 916,96 €, troškove kamata u iznosu od 500,00 € i troškove pomoći, donacija i sl. u iznosu od 50.734,43 €.

U narednoj tabeli je dat uporedni pregled troškova ostvarenih u 2015. i 2016. godini

R/B	Vrsta troškova	Troškovi 2015. godine	%	Troškovi 2016. godine	%	povećanje/ smanjenje
1	Troskovi goriva i energije	13.119,79	6,31%	31.642,13	9,40%	18.522,34
2	Troškovi bruto zarada, naknada i ostali lični rashodi	93.508,01	44,98%	99.224,52	29,47%	5.716,51
3	Troškovi službenih putovanja i prevoza	18.535,10	8,92%	26.021,82	7,73%	7.486,72
4	Troškovi održavanja	4.374,26	2,10%	3.846,79	1,14%	-527,47
5	Troskovi zakupa	25.344,00	12,19%	23.522,00	6,99%	-1.822,00
6	Troškovi reklame i propagande	1.226,44	0,59%	37.669,96	11,19%	36.443,52
7	Troškovi kanc materijala, telefona, komun usl i sl.	4.745,43	2,28%	19.584,62	5,82%	14.839,19
8	Troškovi amortizacije	4.032,50	1,94%	11.050,44	3,28%	7.017,94
9	Troškovi reprezentacije	11.030,33	5,31%	32.032,76	9,51%	21.002,43
10	Troškovi platnog prometa	1.235,11	0,59%	916,96	0,27%	-318,15
11	Troškovi neproizvodnih usluga	1.800,00	0,87%	0,00	0,00%	-1.800,00
12	Ostali nematerijalni troškovi	4.373,98	2,10%	0,00	0,00%	-4.373,98
13	Troškovi kamata	4.671,56	2,25%	500,00	0,15%	-4.171,56
14	Troškovi pomoći, donacija i drugi troškovi	19.892,72	9,57%	50.734,43	15,07%	30.841,71
	ukupno	**207.889,23**	**100,00%**	**336.746,43**	**100,00%**	128.857,20

Shodno prezentiranim podacima konstatuje se da najveće učešće troškova u ukupnim troškovima imaju troškovi bruto zarada i naknada sa 29,47%, režijski troškovi pomoći i donacija sa 15,07%, troškovi reklame i propagande sa 11,19%, troškovi reprezentacije sa 9,51%, troškovi goriva i energije sa 9,40% i sl.

Od ukupno iskazanih troškova na troškove za redovno poslovanje se odnosi 272.298,39 € dok na troškove izbornih kampanja 64.448,04 €.

Tabelarni pregled ostvarenih troškova u 2016.godini za redovno poslovanje i izborne kampanje

R/B	Vrsta troškova	Troškovi za redovno poslovanje	Troškovi izbornih kampanja	Ukupni troškovi u 2016. godini
1	Troskovi goriva i energije	16.642,13	15.000,00	31.642,13
2	Troškovi bruto zarada, naknada i ostali lični rashodi	98.074,52	1.150,00	99.224,52
3	Troškovi službenih putovanja i prevoza	26.021,82		26.021,82
4	Troškovi održavanja	3.846,79		3.846,79
5	Troskovi zakupa-kirije	22.022,00	1.500,00	23.522,00
6	Troškovi reklame i propagande	4.140,10	33.529,86	37.669,96
7	Troškovi kanc materijala, telefona, komun usl i sl.	14.853,12	4.731,50	19.584,62
8	Troškovi amortizacije	11.050,44		11.050,44
9	Troškovi reprezentacije	23.618,44	8.414,32	32.032,76
10	Troškovi platnog prometa	794,60	122,36	916,96
13	Troškovi kamata	500,00		500,00
14	Troškovi pomoći, donacija i drugi troškovi	50.734,43		50.734,43
Grand Total		**272.298,39**	**64.448,04**	**336.746,43**

Troškovi goriva i energije

Troškovi iskazani u iznosu od 31.642,13 €, odnose se na troškove goriva u iznosu od 27.957,24 €, troškove električne energije u iznosu od 2.834,89 € i troškovi grijanja u iznosu od 850,00 €. Dio navedenih troškova u iznosu od 16.642,13 € odnosi se na troškove redovnog poslovanja dok se iznos od 15.000,00 € odnosi na troškove izborne kampanje. Takođe, revizijom je utvrđeno da je dio troškova u iznosu od 6.418,09 € plaćen gotovinski, dok je preostali iznos troškova plaćen preko žiro računa.

Troškovi bruto zarada, naknada i ostali lični rashodi

Troškovi iskazani u iznosu od 99.224,52 € odnose se na troškove bruto zarada i doprinosa na teret poslodavca u iznosu od 95.122,57 €, naknade po ugovorima o djelu u iznosu od 1.800,00 € i ostale naknade u iznosu od 2.301,95 €. Od navedenih troškova na troškove redovnog poslovanja odnosi se iznos od 98.074,52 € a na troškove izbornih kampanja 1.150,00 €.

Troškovi zarada u iznosu od 95.122,57 € odnose se na troškove neto zarada u iznosu od 57.360,80 €, porez na zarade u iznosu od 7.601,13 €, doprinose na teret zaposlenih u iznosu od 20.002,57 €, doprinose na teret poslodavca u iznosu od 9.169,91 € i prirez na porez 988,16 €.

Stranka je u 2016. godini imala prosječno zapošljenih 18 lica. Revizijom je utvrđeno da je tokom 2016. godine zaposlila 7 lica od kojih je dva lica zapošljeno za obavljanje povremenih i privremenih poslova. Zapošljavanje je vršeno putem javnog oglašavanja.

Subjekt revizije je sačinio IOPPD obrasce za 2016. godinu, i iste shodno odredbama člana 47 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica podnio nadležnom poreskom organu.

Naknade po ugovoru o djelu u iznosu od 1.800,00 € isplaćene su za 6 lica u iznosu od po 300,00 € za obavljanje poslova koordinatora u Opštinskim odborima u cilju pripreme za učešće na parlamentarnim izborima održanim 16.10.2017. godine. Navedeni poslovi po prirodi spadaju u redovnu djelatnost Stranke.

- **Subjekt revizije za poslove koordinatora u Opštinskim odborima treba da zaključuje ugovore o radu, jer isti po prirodi i vrsti rada imaju obilježje posla za koji se zasniva radni odnos.**

U postupku revizije utvrđeno je da na isplaćene naknade nijesu obračunate i plaćene poreske obaveze što nije u skladu sa članom 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica.

Revizijom je utvrđeno da su naknade po ugovoru o djelu isplaćene javnim funkcionerima. Uvidom u imovinske kartone utvrđeno je da isti nijesu prijavili prihod po ovom osnovu Agenciji za sprječavanje korupcije.

Troškovi ostalih naknada u iznosu od 2.301,95 € odnose se na troškove refundacije avio karata u iznosu od 921,95 €, troškove pomoći u iznosu od 230,00 €, troškove naknada za rad opštinske izborne komisije Pljevlja u iznosu od 300,00 € i isplaćene naknade opunomoćenim predstavnicima i zamjenicima predstavnika na biračkim mjestima u iznosu od 850,00 €. (isplata izvršena za 34 lica u iznosu od po 25,00 €). Troškovi naknada su dokumentovani Odlukom br. 23/16 od 23.10.2016. godine i spiskovima.

Troškovi službenih putovanja

Troškovi iskazani u iznosu od 26.021,82 € odnose se na troškove dnevnica u zemlji u iznosu od 10.184,50 €, troškove ino dnevnica u iznosu od 7.773,60 €, putne troškove(upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe) u iznosu od 4.938,55 €, troškove carine u iznosu od 1.752,00 € i ostale troškove u iznosu od 1.373,17 € (troškovi polise osiguranja, putarine i nabavke opreme). Od navedenih troškova iznos od 16.308,85 € plaćen je gotovinski iz blagajne dok je preostali dio troškova plaćen preko žiro računa. Troškovi plaćeni preko žiro računa u iznosu od 9.712,97 € odnose se na troškove dnevnica u zemlji i inostranstvu, troškove parkinga, troškove upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe, troškove carina i druge troškove. Troškovi dnevnica su dokumentovani putnim nalozima dok su troškovi upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe dodatno dokumentovani i fiskalnim računima ali nijesu obezbijeđene evidencije o pređenoj kilometraži sopstvenih vozila koja su korištena u službene svrhe kako je to preporučeno u Izvještaju o reviziji za 2015. godinu.

Dio gotovinski plaćenih troškova službenih putovanja u iznosu od 16.308,85 € objašnjen je u dijelu Izvještaja koji se odnosi na blagajničko poslovanje.

Troškovi održavanja opreme

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 3.846,79 € odnose se na troškove održavanja vozila i održavanje kancelarija.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani (fakturama dobavljača ili fiskalnim računima), i da su isti plaćeni preko žiro računa osim iznosa od 686,00 € koji je plaćen gotovinski iz blagajne.

Troškovi zakupa

Troškovi zakupa iskazani su u poslovnim knjigama u iznosu od 23.522,00 € i isti se odnose na plaćenu zakupninu po osnovu korišćenja poslovnog prostora za potrebe opštinskih odbora Berane, Gusinje, Bijelo Polje, Petnjica, Rožaje, Tuzi, Ulcinj i zakup sala za organizovanje skupova. Navedeni troškovi su dokumentovani ugovorima o zakupu zaključenim sa fizičkim i pravnim licima. Troškovi zakupa poslovnih prostora isplaćeni su u iznosu od 21.582,00 € (mjesečne zakupnine su iznosile od 120,00 € do 375,00 €), dok su ukupni troškovi zakupa sala iznosili 1.940,00 €. Dio navedenih troškova u iznosu od 22.022,00 € odnosi se na troškove za redovno poslovanje a troškovi u iznosu od 1.500,00 € na troškove izbornih kampanja.

Na isplaćene zakupnine fizičkim licima u iznosu od 10.215,00 € nije vršen obračun i uplata poreskih obaveza što nije u skladu sa odredbama člana 46 Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica. Subjekt revizije je uz izjašnjenje na Preliminarni izvještaj DRI, dostavio dokaz o uplati poreskih obaveza (plaćene dana 17.10.2017.godine).

- **Subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora treba da vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član 46).**

Troškovi reklame

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama u iznosu od 37.669,96 € odnose se na troškove usluga fotografisanja, izrade flajera, izrade i snimanja spota, štampanja brošura, troškove zakupa bilborda, štampanja propagandnog materijala, zakupa medijskog prostora i sl. Dio navedenih troškova u iznosu od 4.140,10 € odnosi se na troškove redovnog poslovanja a iznos od 33.528.86 € na troškove izbornih kampanja.

Revizijom je utvrđeno da su navedeni troškovi dokumentovani fakturama dobavljača.

Troškovi kancelarijskog materijala i nabavke opreme

Troškovi iskazani u iznosu od 19.584,62 € se odnose se na troškove kancelarijskog materijala, troškove advokatskih usluga, troškove osiguranja, održavanja vozila, troškove za digitalni cerifikat, troškove prevoza, troškove telefona, štampe, komunalnih usluga, vode, usluge iznajmljivanja bine, ozvučenja i osvjetljenja, usluge obezbjeđenja i sl. Dio navedenih troškova u

iznosu od 14.853,12 € odnosi se na troškove za redovno poslovanje dok se iznos od 4.731,50 € odnosi na troškove izbornih kampanja. Navedeni troškovi su dokumentovani fakturama dobavljača i plaćeni preko žiro računa osim iznosa od 131,75 € koji je plaćen gotovinski iz blagajne.

Troškovi amortizacije

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Stranke u iznosu od 11.050,44 € odnose se na troškove amortizacije opreme za 2016. godinu.

Troškovi reprezentacije

Troškovi iskazani u poslovnim knjigama Stranke u iznosu od 32.032,76 € odnose se na troškove ugostiteljskih usluga i troškove nabavke robe u maloprodaji za reprezentativne svrhe. Troškovi u iznosu od 26.612,45 € plaćeni su preko žiro računa na osnovu ispostavljenih faktura dobavljača a iznos od 5.420,31 € isplaćen je gotovinski iz blagajni Centrale i blagajni opštinskih odbora na osnovu fiskalnih računa. Dio navedenih troškova u iznosu od 23.618,64 € odnosi se na troškove redovnog poslovanja dok se iznos od 8.414,32 € odnosi na troškove izbornih kampanja.

Troškovi platnog prometa

Troškovi platnog prometa iskazani su u iznosu od 916,96 € po osnovu bančine provizije za izvršene usluge.

Troškovi kamata

Troškovi iskazani u iznosu od 500,00 € odnose se na troškove kamata po dugoročnom kreditu iz 2009. godine.

Troškovi pomoći

Troškovi iskazani u glavnoj knjizi Stranke u iznosu od 50.734,43 € odnose se na date pomoći fizičkim licima u iznosu od 46.884,40 € dok se iznos od 3.850,00 € odnosi na date donacije humanitarnim i vjerskim zajednicama, nevladinim udruženjima i sportskim klubovima. Troškovi pomoći fizičkim licima isplaćeni su u stanju teške materijalne situacije, liječenja, kupovine građevinskog materijala za adaptaciju kuće i sl. Navedeni troškovi su dokumentovani podnijetim zahtjevima i odlukama nadležnih organa Stranke. Isplata pomoći je vršena u iznosu od 20.00 € do 5.000,00 € (za navedeni iznos osim zahtjeva, odluke priložena je i medicinska dokumentacija za liječenje).

Uvidom u izvještaj Agencije za sprečavanje korupcije o izvršenoj kontroli utvrđeno je da su troškovi izborne kampanje iskazani u iznosu od 71.810,04 €, dok su isti Glavnoj knjizi Stranke evidentirani u iznosu od 64.448,04 €. Upoređujući podatke utvrđeno je da su u Izvještaju koji je dostavljen Agenciji iskazani troškovi angažovanja opunomoćenih predstavnika u većem iznosu od istih evidentiranih u Glavnoj knjizi Stranke za 7.425,00 €.

- **Subjekt revizije je dužan da usaglasi podatke u Izvještajima koje dostavlja nadležnim institucijama.**

IV REALIZACIJA PREPORUKA IZ PRETHODNE GODINE

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvješta Bošnjačke stranke za 2015.godine utvrđene su nepravilnosti i date su preporuke za otklanjanje istih i to:

1. **Da subjekt revizije u poslovnim knjigama obezbijedi analitičku evidenciju stalne imovine po inventarnom broju, vrsti, količini, nabavnoj, otpisanoj i sadašnjoj vrijednosti.**
2. **Da subjekt revizije izvrši usaglašavanje podataka o stalnoj imovini iskazanih u popisnim listama i u Glavnoj knjizi.**
3. **Da subjekt revizije sve troškove pravda adekvatnom i potpunom dokumentacijom.**
4. **Da subjekt revizije izvrši usaglašavanje depozita evidentiranih u Glavnoj knjizi sa istim iskazanim na bančinim izvodima i na osnovu usaglašenih podataka izvrši odgovarajuća knjiženja u poslovnim knjigama.**
5. **Da subjekt revizije sa izvršiocima za obavljanje poslova (administrativni poslovi u opštinskim odborima, računovodstveni poslovi i poslovi rukovodioca Sekretarijata Stranke) koji su utvrđeni Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji zaključuje ugovore o radu a ne ugovore o djelu.**
6. **Da subjekt revizije shodno članu 26 Zakona o zapošljavanju i ostvarivanju prava iz osiguranja od nezaposlenosti prilikom zapošljavanja Zavodu za zapošljavanje prijavi slobodna radna mjesta radi praćenja ponude i tražnje na tržištu rada.**
7. **Da subjekt revizije na isplaćene naknade fizičkim licima po osnovu zakupa poslovnih prostora vrši obračun i isplatu poreskih obaveza shodno Zakonu o porezu na dohodak fizičkih lica (član46).**
8. **Da subjekt revizije u poslovnim knjigama osim blagajničkih transakcija Glavnog odbora evidentira i transakcije opštinskih odbora i Foruma mladih.**
9. **Preporučuje se subjektu revizije da za pravdanje troškova upotrebe sopstvenog vozila u službene svrhe, osim putnog naloga dodatno dokumentuje fiskalnim računima kao i da obezbijedi evidenciju o pređenoj kilometraži vozila koje se koristi u službene svrhe.**

10. **Da subjekt revizije u poslovnim knjigama obezbijedi evidenciju potraživanja od lokalnih samouprava. Evidentiranje potraživanja treba vršiti na osnovu usaglašene dokumentacije sa jedinicama lokalnih samouprava.**

Revizijom Godišnjeg finansijskog izvještaja za 2016. godinu utvrđeno je da je subjekt revizije od deset datih preporuka realizovao 6 (šest) a nije realizovao 4(četiri) preporuke. Preporuke pod brojem 4,7,9 i 10 nijesu realizovane.

Izvještaj pripremila:
Slavka Tomić, načelnik u Sektoru IV

Član Senata DRI,
Rukovodilac Kolegijuma,
Nikola N. Kovačević